

Nr 68.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående tilläggspensioner till förre tågmästaren vid statens järnvägar L. G. Andersson och förre lokomotivföraren vid statens järnvägar J. J. Lindblom Blomberg; given Stockholms slott den 16 februari 1917.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

dels att förre tågmästaren vid statens järnvägar Lars Gustaf Andersson, vilken jämlikt lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar uppbär pension med 1,210 kronor för år, må därutöver från och med den 1 januari 1917 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggspension av 202 kronor, att utgå av trafikmedel,

dels ock att förre lokomotivföraren vid statens järnvägar Jonas Jonsson Lindblom Blomberg, vilken jämlikt nämnda lag uppbär pension med 1,500 kronor för år, må därutöver från och med den 1 februari 1917 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggspension av 176 kronor, likaledes att utgå av trafikmedel.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

G U S T A F.

Oscar von Sydow.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 16 februari 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

Uti särskilda till Kungl. Maj:t ingivna skrifter hava förre tåg-
mästaren vid statens järnvägar Lars Gustaf Andersson och lokomotiv-
föraren vid statens järnvägar Jonas Jonsson Lindblom Blomberg anhållit
om förhöjning i de jämlikt lagen angående rätt till pension för tjänste-
män vid statens järnvägar den 4 juli 1910 dem tillkommande pensioner.

I sina ansökningar hava Andersson och Blomberg meddelat, att de
tidigare varit anställda vid Hudiksvall—Näsvikens järnväg, Andersson
sedan år 1874 och Blomberg sedan år 1879, tills nämnda järnväg den
1 oktober 1887 övergick i statens ägo. Andersson hade den 1 december
1914 på grund av fyllda 63 år avgått ur statens järnvägars tjänst,
och Blomberg komme att den 1 januari 1917 efter fyllda 60 år avgå
ur samma tjänst. Då Andersson och Blomberg därigenom ej erhöle
full pension utan endast en pension, beräknad efter 26, respektive 27

tjänstår, hava de anhållit att, i likhet med personal från andra av staten inköpta enskilda järnvägar, erhålla fyllnadspension, räknat från deras avskedstagande, till ett belopp, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan det enligt nu gällande grunder utgående pensionsbelopp och det, en var skulle hava erhållit, om han fått tillgodoräkna sig sin sammanlagda ordinarie tjänstetid vid Hudiksvall—Näsvikens järnväg och statens järnvägar.

Såväl Andersson som Blomberg hava framhållit, att 1914 års senare riksdag och 1915 års riksdag medgivit liknande förmåner åt förre stationsmästaren P. Tollstedt och förre stationskarlen Olof Lundgren, vilka båda förut varit anställda vid Hudiksvall—Näsvikens järnväg och sedermera övergått i statens järnvägars tjänst.

Liknande pensionsfrågor vid 1914 års senare riksdag och 1915 års riksdag.

I fråga om sistnämnda pensionsfråga ber jag få erinra följande.

I proposition (nr 28) till 1915 års riksdag föreslog Kungl. Maj:ts riksdagen medgiva, att Lundgren, vilken jämlikt lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar uppbar pension med 671 kronor för år, finge därutöver från och med år 1916 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggspension av 192 kronor, att utgå av trafikmedel.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 5 februari 1915 erinrade jag, att 1913 års riksdag meddelat bestämmelser angående förbättrade pensionsvillkor för viss personal, som i anledning av statens inköp av enskilda järnvägar övergått i statens järnvägars tjänst. Jag anförde vidare följande:

»1913 års riksdagsbeslut avsåg endast befattningshavare, som förut tillhört västkustbanan, Malmö—Kontinentens järnväg och Örebro—Köpings järnväg. Ifrågakarande beslut, som tillkom på grund av en kungl. proposition i ämnet och i enlighet med vilket bestämmelser av Kungl. Maj:t meddelats genom nådigt brev den 13 juni 1913, innebar i huvudsak, att vid bestämmande av pensioner och fyllnadspensioner av statsmedel till nämnda befattningshavare jämväl tjänstår vid respektive enskilda järnvägar enligt vissa grunder skulle få medräknas, något som enligt dittills gällande bestämmelser icke fått ske. Närmare angivet innefattade beslutet till den del, som för bedömande av föreliggande pensionsfråga är av intresse, att, därest beloppet av den pension, vederbörande vid avgång ur tjänsten vore berättigad att erhålla från enskilda järnvägarnas pensionskassa, understege beloppet av den pension, han skulle med tillämpning av lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar hava erhållit av trafikmedel, om han såsom ordinarie tjänstår i statens järnvägars tjänst finge enligt grunder, som kunde av Kungl. Maj:t fastställas, tillgodoräkna sig sin sammanlagda ordinarie tjänstetid vid den enskilda järnvägen och statens järnvägar, i vissa fall finge till honom efter avskedstagandet ur statens tjänst av trafikmedel utbetalas fyllnadspension, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan sagda båda pensionsbelopp. Beslutet innebar därjämte, att vad sålunda

skulle gälla beträffande fyllnadspensioner finge tillämpas å personal, som från ingången av år 1911 eller därefter avgått eller avginge ur tjänsten, dock att sådan fyllnadspension icke i något fall finge utgå för tiden före den 1 januari 1914.

Genom dessa bestämmelser hava statsmakterna visat sig behjärta behovet av förbättrade pensionsvillkor för den enskilda järnvägar förut tillhöriga personal, som efter övergång till statens järnvägars tjänst vid uppnådd pensionsålder icke kunnat erhålla pension fullt motsvarande det belopp, som skulle utgått enligt 1910 års pensionslag, om vederbörandes tjänstår i den enskilda järnvägen fått tillgodoräknas. Ehuru berörda bestämmelser, såsom nyss nämnts, hava avseende å allenast viss personal, torde rättvisa och billighet fordra, att bestämmelserna i de fall, då omständigheterna i övrigt äro ungefär likartade, analogivis utsträckas att gälla jämväl för andra tjänst innehavare än de i nämnda riksdagsbeslut avsedda. Ifrågasvarande, ovan återgivna bestämmelser kunna visserligen icke direkt tillämpas å Lundgren, då denne lika litet som förutnämnde förre stationsmästaren Tollstedt vid avgången ur statens järnvägars tjänst tillhörde enskilda järnvägarnas pensionskassa. Men enahanda grunder, varå dessa bestämmelser vila, kunna givetvis, såsom järnvägsstyrelsen föreslagit, vinna analog tillämpning i nu föreliggande fall. Enligt 1913 års riksdagsbeslut skall fyllnadspension utgå till ett belopp, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan pensionen från nyssnämnda pensionskassa och full pension enligt 1910 års lag, d. v. s. den pension, som enligt nämnda lag skulle utgå, därest vederbörande finge medräkna sin tjänstetid jämväl hos enskild järnväg. I förevarande fall har järnvägsstyrelsen föreslagit, att fyllnadspension må utgå till ett belopp, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan den Lundgren jämlikt nämnda lag — utan tillgodoräknande av hans tjänstetid hos enskild järnväg — tillerkända pensionen, å ena, samt full pension enligt samma lag i den bemärkelse ovan angivits, å andra sidan.

Den omständigheten, huruvida en numera hos statens järnvägar anställd befattningshavare förut tillhört den ena eller den andra av staten förvärvade enskilda järnvägen, bör rimligen icke i någon mån inverka på frågan om hans rätt till pension av statsmedel, under den självfallna förutsättning dock, att olikhet i fråga om rätt till pension ur enskild pensionskassa ej i de skilda fallen föreligger. Att 1913 års proposition och riksdagsbeslut i ämnet hade avseende å den förutvarande personalen endast vid de ovan angivna enskilda järnvägarna, torde hava sin naturliga förklaring däri, att denna personal vederligen omfattade de enda större grupperna av de statens järnvägars tjänstemän, vilka förut haft anställning hos enskild, av staten övertagen järnväg.

Till den mening, jag här ovan uttalat, har ock 1914 års senare riksdag anslutit sig, då riksdagen beträffande ovannämnde Tollstedt yttrat, att det syntes riksdagen skäligt, att jämväl Tollstedt bereddes motsvarande förmåner, vilka tillerkänts personalen vid västkustbanan. Någon sådan skillnad synes mig ej förefinnas i sakförhållandena mellan berörda fall och det nu föreliggande, att man på den grund vid bedömande av själva huvudfrågan, huruvida tilläggspension bör beviljas eller ej, beträffande Lundgren skäligen kan komma till annat resultat än i fråga om Tollstedt.

Beträffande beloppet av pensionsförhöjningen har jag ej något att erinra mot vad järnvägsstyrelsen därutinnan föreslagit. Styrelsens förslag innebär nämligen, såsom ovan redan framhållits, ett analogt tillämpande av de genom 1913 års riksdagsbeslut fastställda grunder för fyllnadspension i de då avsedda fallen.»

I skrivelse den 12 mars 1915 (nr 27) meddelade riksdagen, att riksdagen icke funnit annat att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag än att billigheten syntes fordra, att Lundgren, på sätt jämväl statskontoret i sitt i ärendet infordrade utlåtande ifrågasatt, redan från och med år 1915 komme i åtnjutande av den föreslagna pensionsförhöjningen. Riksdagen medgav alltså, att Lundgren finge utöver den till honom utgående pensionen från och med år 1915 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggs pension av 192 kronor, att utgå av trafikmedel.

Över Anderssons och Blombergs nu ifrågavarande ansökningar har järnvägsstyrelsen avgivit infordrat utlåtande den 31 oktober 1916 och därvid yttrat:

Järnvägs-
styrelsen.

Verkställd utredning har givit vid handen, att sökandena varit anställda vid Hudiksvall—Näsvikens järnväg, Andersson sedan år 1874 och Blomberg sedan år 1879, intill dess nämnda järnväg den 1 oktober 1887 övertagits av statens järnvägar; att de då övergått i statens järnvägars tjänst, där de sedermera erhållit ordinarie anställning, Andersson den 1 oktober 1888 och Blomberg den 1 januari 1890; att Andersson, som är född den 10 juli 1851, erhållit avsked ur statens järnvägars tjänst från ingången av december månad 1914 med rätt att åtnjuta en årlig pension av 1,210 kronor; samt att Blomberg, som är född den 8 maj 1856, ännu kvarstår i tjänst men beräknas bliva pensionerad från ingången av år 1917 med en årlig pension av 1,500 kronor.

Såsom framgår av förestående uppgifter hava sökandena under sin anställning såsom järnvägstjänstemän förvärvat en så lång tjänstetid, att de, därest å dem finge tillämpas de utav 1913 års riksdag antagna, genom nådigt brev den 13 juni 1913 meddelade bestämmelser angående förbättrade pensionsvillkor för viss personal, som i anledning av statens inköp av vissa enskilda järnvägar övergått i statens järnvägars tjänst, skulle komma i åtnjutande av en fyllnadspension, motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan det dem efter deras tjänstårsberäkning såsom ordinarie tjänstemän vid statens järnvägar tillkommande pensionsbeloppet och beloppet av den jämlikt pensionslagen den 4 juli 1910 till person i enahanda tjänsteställning utgående högsta pension. Vidkommande Andersson uppgår denna skillnad till 302 kronor, medan densamma beträffande Blomberg beräknas komma att utgöra 264 kronor.

Då det syntes skäligt, att jämväl sökandena bereddes motsvarande förmåner, som tillerkänts ovanberörda personal, hemställde järnvägsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, ej mindre att Andersson finge, räknat från ingången av år 1917, under sin återstående livstid av trafikmedel uppbära, utöver den pension av 1,210 kronor, som utginge till Andersson jämlikt ovanberörda lag den 4 juli 1910, en årlig tilläggs pension av 202 kronor, än även att Blomberg finge, räknat likaledes från ingången av år 1917 eller den senare tidpunkt, då avsked ur statens järnvägars tjänst kunde bliva honom beviljat, äga att

under sin återstående livstid åtnjuta, utöver den honom efter avgången ur statens järnvägars tjänst jämlikt berörda lag tillkommande pension, en årlig tilläggspension, att utgå av trafikmedel, till så stort belopp, att detsamma motsvarade två tredjedelar av skillnaden mellan nyssnämnda pensionsbelopp och beloppet av den en lokomotivförare jämlikt samma lag tillkommande högsta pension.

Statskontoret. I ett den 13 november 1917, till följd av erhållen remiss, i ärendet avgivet utlåtande har statskontoret tillstyrkt bifall till järnvägsstyrelsens hemställan.

Järnvägs-
styrelsens
promemoria.

Sedermera har byråchefen å kameralkansliet i järnvägsstyrelsen i en till civildepartementet ingiven promemoria av den 6 februari 1917 meddelat, att Blomberg erhållit avsked med utgången av januari månad 1917 samt att genom styrelsens beslut den 25 i nämnda månad en årlig pension av 1,500 kronor tillförsäkrats honom att utgå jämlikt bestämmelserna i förenämnda lag. Då högsta pension, som tillkomme en lokomotivförare enligt samma lag, utginge med ett belopp av 1,764 kronor om året, skulle Blomberg enligt styrelsens förslag berättigas att från och med den 1 februari 1917 under sin återstående livstid uppbära en årlig fyllnadspension av 176 kronor.

Departements-
chefen.

Samma av mig förut återgivna skäl, som lågo till grund för förhöjning av de till förre stationsmästaren Tollstedt och förre stationskarlen Lundgren beviljade pensioner, tala för, att de pensioner, som nu utgå till förre tågmästaren Andersson och förre lokomotivföraren Blomberg, jämväl måtte höjas.

Beträffande beloppen av pensionsförhöjningarna har jag ej något att erinra mot vad från järnvägsstyrelsen därutinnan föreslagits. Detta förslag innebär nämligen ett analogt tillämpande av de genom av mig förut återropade riksdagsbeslut fastställda grunder för fyllnadspension i de då avsedda fall. Tilläggspensionen åt Andersson skulle enligt denna styrelsens beräkning uppgå till 202 kronor och det honom tillkommande pensionsbeloppet i dess helhet således till 1,412 kronor. Blombergs tilläggspension skulle åter uppgå till 176 kronor och hela det honom tillkommande pensionsbeloppet till 1,676 kronor. I enlighet med vad som föreslagits torde den förhöjda pensionen böra utgå, för Andersson från och med den 1 januari 1917 och för Blomberg från och med den 1 februari 1917.

På grund av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att förre tågmästaren vid statens järnvägar Lars Gustaf Andersson, vilken jämlikt lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar uppbär pension med 1,210 kronor för år, må därutöver från och med den 1 januari 1917 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggs-pension av 202 kronor, att utgå av trafikmedel,

dels ock att förre lokomotivföraren vid statens järnvägar Jonas Jonsson Lindblom Blomberg, vilken jämlikt nämnda lag uppbär pension med 1,500 kronor för år, må därutöver från och med den 1 februari 1917 under sin återstående livstid åtnjuta en årlig tilläggs-pension av 176 kronor, likaledes att utgå av trafikmedel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.
